

Samouprava

GLASILO ŽUPANSKE ZVEZE V LJUBLJANI

LETO 1958

LJUBLJANA, V APRILU 1958

ŠTEV. 4

Dr. Skubic Štefan:

Narodna umetnost v stavbarstvu.

Karakter in temperament je ne samo plod telesnega ustroja človekovega, nego tudi odsev in izraz podnebja, geološkega sestava in konfiguracije rodne kraja, kjer je človek vzniknil, se razvijal in dozorel. Karakter in temperament izražata miselnost poedinca in naroda kot skupnosti, t. j. narodovo dušo, ki se javlja v govorici, pesmi, melodiji, stavbarstvu, kiparstvu, slikarstvu, mizarstvu, keramiki, vezeninah in pleteninah, narodni noši vobče i. t. d.

Po vseh slovenskih krajih so domovi, kapelice, znamenja in druge zgradbe, ki je v njih ostvarjena domača miselnost, pristna narodna in ljudska umetnost, porojena iz kraja in ljudi. Te zgradbe predstavljajo naroden tip, so izraz kraja in ljudi ter v stavbarstvu čestokrat izrazite arhitektonske vrednosti. Kot dokument narodne duše in kulture dajejo kraju domače obeležje in vzbujajo pozornost tujcev, ki hočejo videti v kraju izven svoje domovine dotično narodno miselnost in posebnost. Duh racionalističnega praktikizma je na žalost zajel tudi slovenske kraje. Poleg domov v domačem slogu, ki izražajo tip gorenjske, dolnjske, notranjske, koroške, štajerske, prekmurske miselnosti, se postavljajo in grade šablonske moderne zgradbe, ki so v kričeči disharmoniji z lepoto in iskrenostjo pristnih kmečkih domov in s sliko kraja. Tako izgubljajo slovenski kraji svoje tipično narodno obeležje, svojo domačo poezijo ter postajajo internacionalni.

Gradbeni zakon je skladno z določili deželnih stavbnih redov predpisal odredbe, ki naj zadrže in preprečijo internacionalni indiferentizem v stavbarstvu. Pod napisom »Arhitektonsko izoblikovanje zgradbe« določa v § 22., da mora biti vsaka zgradba tako izoblikovana in izvedena, da je v skladu s krajem in okolico, t. j. da harmonira z narodnim tipom zgradbe dotičnega kraja. Gradbeno dovoljenje se ne sme izdati za zgradbe, ki bi kazile krajevno sliko. Dalje predpisuje gradbeni zakon v § 150. pod nadpisom »Tipi za selske zgradbe«, da mora odrediti ban za selske kraje izdelavo tipov vaških hiš in gospodarskih poslopij. Ti tipi morajo biti napravljeni po krajevnih klimatskih razmerah dotičnega kraja

ali krajine. Nove zgradbe, za katere da podpora država, banovina ali občina, morajo biti postavljene po pokrajinskih tipih in ubrane s krajevno sliko.

Gradbeni zakon določa končno v § 25 pod nadpisom »Zgodovinsko umetniške zgradbe« posebno zaščito in očuvanje arhitektonsko važnih kmečkih domov, ki so vredni kot tip narodnega stavbarstva, da se ohranijo. Gradbene izpremembe na navedenih domovih, s katerimi bi se zmanjšal ali pokvaril vtis, ki ga napravljajo stara poslopja, so prepovedane in kaznive. Nobeno popravilo takšnih zgradb se ne sme izvršiti, dokler se ne dobi predhodna odobritev za izpremembo zgradbe od urada za čuvanje starinsko arhitektonsko pomembnih zgradb.

Kakor drugi narodi tako se moramo tudi Slovenci zavedati svoje narodne časti in ponosa ter pokazati tujcem svojo narodno samobitnost povsod, zlasti pa v naših domovih, bodisi javnih ali zasebnih. To bomo dosegli, če se bodo naši stavbeniki zavedali svoje narodne dolžnosti in izdelovali načrte za naše domove in njih opremo v narodnem duhu in z narodnimi motivi. S tem bomo dvigali in pospeševali narodno kulturo, ki je moč in življenje vsakega naroda. Kar je resnično lepega in velikega v slovenskih krajih, to odseva žarke narodne duše, ki je mati vseh stvaritev na polju likovne, glasbene in lepe umetnosti.

A. J.

Poslovanje s pošto hranilnico

Po čl. 85 pravilnika o finančnem poslovanju v občinah naj bi občine uporabljale za vsa izplačila in vplačila čekovni račun pri poštni hranilnici. Po nalogu kraljevske banske uprave so morale vse občine otvoriti čekovni račun pri poštni hranilnici. Namen poslovanja s pošto hranilnico je ta, da se občinski denar ne nabira v občinski blagajni, kjer lahko postane ob posrečenem vplomu v občinsko blagajno plen vlomilcev, temveč v blagajni čekovnega urada, kjer je denar varen pred vlomilci.

Vse poslovanje s čekovnim uradom sloni na načelu, da je smatrati denar, ki se steka v čekovni urad, kot del gotovine v občinski blagajni. Vse oblasti (banska uprava, okrajna načelstva, davčne uprave i. t. d.) imajo nalog, da občinske davščine (doklade, trošarine in takse) ne pošiljajo občini, temveč da jih predkazujejo na čekovni račun dotične občine. Občine morajo v ta namen dostaviti tem uradom potrebno število poštних položnic.

Ko občina priglasí svoj pristop k čekovnemu računu pri poštni hranilnici, mora preodkazati iz svoje blagajne v gotovini določeni znesek čekovnemu uradu kot nekako varščino za kritje stroškov, ki jih ima čekovni urad z naročilom potrebnih tiskovin. Z ozirom na načelo, da je naložba v čekovnem uradu del občinske gotovine, se prva naložba ne vpiše med izdatke v občinski bla-

gajniški dnevnik, ker se s tem blagajniško stanje ni nič spremenilo. Kolikor je manj denarja v občinski blagajni, ga je več pri čekovnem uradu, ker tvorita obe blagajni celoto.

Čekovni urad obvešča občino o vsakokratnem vplačilu in izplačilu s posebnim čekovnim izpiskom. Ti izpiski se morajo posebej hraniti, urejeni po tekočih številkah, za vsako računsko leto skupaj. Občine, ki vodijo posebni blagajniški dnevnik za čekovni račun, hranijo izpiske kot prilogo tega blagajniškega dnevnika, drugače pa tvorijo izpiski samostojen izkaz stanja čekovnega računa.

Občine ne dobijo plačanih davščin v gotovini, temveč dobijo samo izpisek, iz katerega je razvidno, da je znesek naložen na njihov račun pri čekovnem uradu. To obvestilo (izpisek) mora smatrati blagajnik, kakor da je prejel gotovino in je zato znesek vpisati v blagajniški dnevnik med dohodke. Predstavljati si mora, da je denar prevzel mesto njega čekovni urad. Nekateri neizkušeni občinski blagajniki izrazijo to na ta način, da vpišejo isti znesek zopet med izdatke kot naložbo v čekovni urad, kar pa ni pravilno. Če so vpisane naložbe med izdatki, ni več iz blagajniškega dnevnika razvidno pravo blagajniško stanje, ker so se naložbe na ta način spremenile v občinsko imovino. Med izdatke se vpišejo samo vloge, ki se jih hoče ob zaključku računskega leta izločiti iz občinske blagajne in jih voditi kot občinsko imovino (n. pr. fond za gradnjo občinskega doma). Ker se ne vpišejo naložbe v čekovnem uradu med izdatke, se tudi ne beležijo dvigi iz čekovnega urada med dohodke.

Po pravilu naj se v čekovnem uradu naložena občinska gotovina ne dviga in ne izplačuje doma v gotovini, temveč naj se predkazujejo izplačila po čekovnih nakaznicah. Župan izpolni tudi za izplačilo po čekovnem uradu plačilni nalog, dostavi pa na njem način izplačila z besedami: »Po p. h.« (Po poštni hranilnici). Blagajnik na podlagi te pripombe na plačilnem nalogu izpolni v posebnem bloku čekovno nakazilo, naslov in znesek posameznih izplačil in za vsako posamezno izplačilo čekovno nakaznico. Z enim čekovnim obvestilom se lahko predkaže največ 10 čekovnih izplačil. Pri izpolnitvi teh tiskovin se zahteva čim največja pazljivost in natančnost. Paziti je na pravilnost podpisov župana in blagajnika, ker zadostuje vsaka najmanjša nepravilnost, da poštna hranilnica obvestilo in čekovno nakaznico vrne občini v izpopolnitev. Goljufija s ponarejanjem podpisov je tukaj skoraj izključena.

Izplačila po čekovnih nakaznicah se vpišejo med izdatke šele takrat, ko pošlje čekovni urad izpisek. Zaradi pregleda se priporoča, da naj se ne združijo na enem čekovnem obvestilu izplačila za različne vrste blagajniških dnevnikov. Za vsako vrsto blagajniškega dnevnika naj se napiše ločeno obvestilo.

V blagajniškem dnevniku je pri vsakem vplačilu in izplačilu v opombi označiti številko čekovnega izpiska, na izpisku pa številko in vrsto blagajniškega dnevnika. To je neobhodno potrebno

zaradi pregleda pri kontroli. Kjer je v izpisku v enem znesku več posameznih nakazil, ki so vpisana v blagajniškem dnevniku vsako zase, naj se čekovnemu izpisku priključni odrezek bloka.

Pri nakazilih izplačil je gledati tudi na to, da ne bo na čekovnem izpisku izdatkov za dvojne različnih računskih let, kar se večkrat dogaja od 1. aprila do 31. avgusta, ko se vodijo računske knjige ločeno za dvojne različnih računskih let. Če se to zgodi, je napraviti uradni prepis izpiska in je izvornik priložiti prilagam za tekoče proračunsko leto, prepis pa prilagam za podaljšano proračunsko leto.

Če se mora stranki, ki se je izplačala po čekovnem uradu, odtegniti pobotniška taksa, uslužbenski davek ali prometni davek, je odtegljaje odšteti in nakazati za toliko manj, kolikor znašajo odtegljaji. V blagajniškem dnevniku se vpiše kosmati znesek, na čekovni nakaznici čisto izplačilo, razlika pa se vpiše v depozitni dnevnik in pri vpisu sklicuje v opombi na številko izpiska, kjer je pri znesku pripisati v oklepaju odtegljaj.

Čekovni urad naložb ne obrestuje, zaračunava pa občinam stroške za porabljene tiskovine. Da se ti izdatki kolikor mogoče nadoknadijo, naj občine odvišno gotovino nalagajo na poštno hranilno knjižico v poštno hranilnico, kjer se vloge obrestujejo. Od naložene gotovine lahko občina dvigne brez vsakega obvestila dnevno do din 500.—, kar popolnoma zadostuje za manjša izplačila. Večje dvige pa izplača pošta na podlagi predhodnega obvestila. Ta način se priporoča prav posebno onim občinam, ki še nimajo železne blagajne. Naloženi denar v poštne hranilnici naj se smatra kot gotovina na isti način kakor naložbe v čekovnem računu. V blagajniškem dnevniku se ne knjižijo niti naložbe, niti dvigi. Pač je vpisati med dohodke ob koncu leta obresti, ko jih pošta pripiše v hranilni knjižici. Obresti se vpišejo med dohodke v blagajniškem dnevniku, čeprav niso bile dvignjene, ker se je za višino obresti naložba v hranilni knjižici zvišala.

Vsaka občina, ki ima čekovni račun, ima v zalogi večje število poštne položnice. Ko dospe kaka občinska terjatev (lovnina, najemnina, taksa, trošarina itd.) v plačilo, naj se stranki dostavi s plačilnim nalogom tudi poštne položnica, s katero naj stranka plača svoj dolg na bližnji pošti na čekovni račun občine. Čekovni urad pošlje takoj po sprejemu denarja občini s čekovnim izpiskom odrezke poštne položnice in na podlagi teh se vrši vknjižba v blagajniški dnevnik.

S poštne položnico lahko občina pošlje na čekovni urad tudi odvišno lastno gotovino, ki se je med dnevom nabrala pri občini. To je potrebno posebno v onih občinah, ki nimajo železne blagajne in ne morejo hraniti večjih zneskov doma čez noč. Tudi za takšne naložbe lastne gotovine pošlje čekovni urad izpisek, vendar se naložba ne vpiše med izdatke v blagajniški dnevnik in je zato na čekovnem izpisku vpisati pripombo »naložba« brez tekoče številke. Ravno tako se ne vpišejo dvigi lastnega denarja

v blagajniški dnevnik med dohodke in je v čekovnem izpisku zabeležiti besedo »dvig«.

Pošta rabi stalne nazive in sicer: »čekovna nakaznica«, s katero se nakazujejo izplačila, in »poštna položnica«, s katero se vršijo vplačila.

Dr. Skubic Štefan:

Gradbeno pravo.

Veljavni predpisi.

Novi gradbeni zakon, »Sl. list« št. 297/47 iz l. 1951., velja z ozirom na odredbe v §§ 1 in 158 za mesta in trge, naštete v ministrski uredbi, Sl. l. 189/16 iz l. 1952., dalje za turistične kraje, naštete v Sl. l. 45/8 iz l. 1957., in končno za industrijska in rudarska naselja.

Za druge kraje in naselja veljajo deželni stavbni redi, ker občine še niso izdelale pravilnikov, določenih z gradbenim zakonom.

Za naselja v neposredni bližini mest in trgov, našteta v bankskih pravilnikih h gradbenemu zakonu, Sl. l. 452/67 iz leta 1955. in 158/21 iz leta 1958., veljajo stvarna določila gradbenega zakona, oblastvena pristojnost pa se ravna po deželnih stavbnih redih.

Pojem gradbe.

V pravnem pogledu je gradba vsaka stavba ali naprava, ki je v zvezi z regulacijo ali ureditvijo selišča, oziroma z javnimi interesi vobče, če ne velja zanjo poseben zakon, n. pr. zakon o vodah, zakon o drž. in samoupravnih cestah, zakon o železnicah i. t. d.

Javni interesi.

Javni interesi so oziri na skupne ali občne koristi, to so zlasti zdravstveni, požarno in gradbeno varnostni, prometni, arhitektonski, zgodovinsko-umetniški, etični, narodni, tujsko-prometni in drugi občni oziri.

Gradbeno dovoljenje.

Temeljno načelo državljanskega prava je, da sme lastnik s svojo lastnino prosto razpolagati, kolikor ne posega v pravice drugega ali ne prestopa utesnitev, ki so predpisane za zaščito in pospeševanje javnih interesov ali občne koristi (§§ 562 in 564 o. d. z.). Izraz lastninske pravice je tudi pravica, da sme vsakdo graditi na lastnem zemljišču v mejah zakonitih predpisov. Politijsko udejstvovanje države, ki posega po zakonitih določilih v najrazličnejše človeške odnose, pa veže vsako gradnjo na do-

volitev pristojnega oblastva bodisi izrecno ali molče, prvo, kjer je potrebna prošnja za gradbeno dovoljenje, drugo, kjer zadošča po zakonu samo prijava. Vendar se pravica do gradnje ne podeljuje z gradbenim dovoljenjem, ker je ta pravica združena že z lastninsko pravico, pač pa se z gradbenim dovoljenjem samo deklarira, da zoper realizacijo gradbene pravice ni zadržka v javnem oziru, kar je zakoniti pogoj, t. j. v pogledu higijene, estetike, osebne, požarne in gradbene varnosti, zgodovinskih, arhitektonskih, prometnih, narodnih in državnih interesov i. t. d., zlasti pa v pogledu ureditve kraja po regulacijskem načrtu, kjer ta eksistira.

Za gradnjo novih stavb, prizidavo in prezidavo, za postavitve ograj ob javni cesti ali ulici, kakor tudi za bistvena popravila ali preuredbe na obstoječih poslopih, v območju javnih interesov, je predpisano gradbeno dovoljenje pristojnega oblastva.

Bistvene poprave ali preuredbe so:

1. preureditev zunanjega lica poslopja,
2. preuredbe, ki vplivajo na trdnost zgradbe, na zdravstvene razmere, požarno varnost, na zunanje lice poslopja ali na pravice mejašev.

N. pr. naprava novih oken in vrat, preureditev strehe, naprava podstrešnih stanovanj in shramb, stopnic, kleti, vodnjakov, stranišč, kurilnih naprav, instalacij za razsvetljavo, preureditev stanovanj v delavnice, odstranitev medstenja, sprememba v nosilnih ogrodjih (konstrukcija) in slično.

Prijava gradbe.

Manjše poprave ali preuredbe, ki vplivajo na javne interese, se morajo stavbnemu oblastvu samo naznaniti, preden se začnejo izvrševati.

Oprostitev od dovoljenja in prijave.

Za popravila, ki imajo namen stavbo ali nje dele samo ohraniti, ne da bi stavbno stanje bistveno ali znatno predrugačila, ni treba niti dovoljenja niti prijave ali naznanitve.

N. pr. barvanje hiš, narejanje tlaka, popravljanje duri in oken, prekrivanje strehe z enako snovjo kot prej, popravljanje dimnikov, peči, ognjišč, vodnjakov, greznic, stranišč, kanalov itd., kolikor ne gre za preuredbe v njih obsegu, smeri in naklonu ali padcu.

Prav tako ni treba niti dovolitve niti prijave za gradbe, ki so izven območja javnih interesov, n. pr. za lovske koč v gozdih, pastirske koč na planinah, senike in druga poslopja, ki ne spadajo k naseljem itd. Ali in koliko je nameravana gradba izven območja javnih interesov, oziroma ali zadošča le prijava gradnje, o tem odloča pristojno gradbeno oblastvo I. stopnje in o prizivni stopnji nadzorno oblastvo.

Prošnja za gradbeno dovoljenje.

Stavbni gospodar mora za gradbe, za katere je predpisano gradbeno dovoljenje, prositi dovoljenje s pismeno prošnjo pri pristojnem gradbenem oblastvu. Prošnji mora biti priložen stavbni načrt v dvojnem izvodu. Načrte mora podpisati stavbni gospodar, risatelj (projektant), podjetnik (graditelj ali izvrševalec). Vloga in priloženi načrti morajo biti predpisno kolkovani.

Kjer zadošča zgolj prijava ali naznanitev gradnje, je poslati oblastvu pismeno prijavo pred začetkom gradnje. Če spozna oblastvo, da je potrebno gradbeno dovoljenje, mora stavbni gospodar vložiti naknadno prošnjo z načrti.

Komisijski ogled.

Ko prejme oblastvo prošnjo za gradbeno dovoljenje, mora razpisati čimprej komisijski ogled na mestu samem zaradi proučitve krajevnih razmer in zaradi ugotovitve pogojev za gradbeno dovoljenje.

H komisijski obravnavi mora povabiti oblastvo:

1. stavbnega gospodarja,
2. gradbenega izvedenca,
3. po potrebi zdravstvenega izvedenca,
4. mejaše in interesente.

Po novem gradbenem zakonu tudi gradbeni odbor občine.

Komisijski ogled in razpravo na mestu samem je razpisati po obrazcu št. 1:

Občina

Obrazec št. 1.

Št. 90. 15. julija 1958.

Razglas.

A. B., posestnik v K., je prosil za dovoljenje, da sme zgraditi po predloženih načrtih na lastni parceli št. 845, k. o. L., stanovanjsko (gospodarsko) poslopje. V svrhu proučitve krajevnih razmer in ugotovitve pogojev za izdajo gradbenega dovoljenja,

razpisuje

občina na temelju določil stavbnega reda kranjskega — štajerskega — koroškega — madžarskega (gradbenega zakona: za kraje, za katere že velja) lokalni komisijski ogled in razpravo

na sredo, dne 20. julija 1958

s pričetkom ob 8. uri.

Komisija se sestane ob določenem času na mestu samem. Načrti so na vpogled v občinski pisarni. Mejaši in interesente je so vabljeni, da se ogleda zanesljivo udeleže osebno ali po pooblaščenem zastopniku, oziroma da prijavijo svoje zahteve najkasneje pri komisijski razpravi vodji komisije. Poznejši ugovori se ne bodo uvaževali, zaproseno gradbeno dovoljenje pa se bo izdalo, kolikor bodo to dopuščali javni interesi.

O tem se obveščajo z vabilom zaradi zanesljive udeležbe:

1. gradbeni gospodar,
2. tehnični izvedenec,
3. zdravstveni izvedenec,
4. mejaši in interesentje.

Delovodja:

Predsednik:

Pečat:

Opomba: Če je nameravana gradba v zaščitnem pasu javne ceste (drž., banovin., dovozne ceste k železniški postaji), se mora povabiti: za drž. ceste pristojni tehnični razdelek pri okr. načel., za ostale pa okr. cestni odbor (Novelirana uredba o zaščiti javnih cest, Sl. l. 616/81 iz 1951., in Navodila, Sl. l. 524/64 iz 1952.).

Razglas je priobčiti povabljenim — z dostavnicco.

O ugotovitvah pri lokalnem komisijskem ogledu in razpravi je sestaviti točen zapisnik po obrazcu št. 2:

Občina

Obrazec št. 2.

Zapisnik

o lokalnem komisijskem ogledu in razpravi dne 20. julija 1958 v kraju B. po razpisu občine z dne 15. julija 1958, št. 857.

Predmet ogleda in razprave:

Posestnik A. B. je zaprosil občino da mu izda gradbeno dovoljenje za postavitev zidane stanovanjske hiše (gospodarskega poslopja itd.) na lastni parceli št. 55, k. o. B., ter je predložil načrte v dvojnem izvodu.

Navzoči:

1. za občino:
2. za gradbenega izvedenca:
3. za zdravstvenega izvedenca:
4. mejaši in interesentje:
5. gradbeni gospodar:

Komisija se je sestala ob določenem času na mestu samem, proučila krajevne razmere in predložene načrte ter ugotovila sledeče:

Opomba: Načrt in krajevne razmere mora komisija temeljito proučiti na podlagi zakonitih predpisov ter ugotoviti, ali je gradba dopustna brez nadaljnjih pogojev ali le ob pogojih, ki jih ugotovi oblastvo in predpiše z odločbo o gradbenem dovoljenju. Zaradi lažjega pregleda in popolnosti je obravnavati predmet po temle

razporedu:

- I. Opis gradbe in ocena načrtov (§§ 85, 86 in 88 gradb. zakona);
- II. Javni oziri:
 1. regulacija naselja (§§ 13, 14, 121),
 2. parcelacija zemljišča (§§ 47, 48, 54, 55 in 56),

3. zdravstvo (§§ 26-29, 31-35 in 125),
 4. zaščita pred požarom (§§ 37/11, 39, 42, 45 in 44),
 5. trdnost zgradbe (§§ 96, 36, 37—41 in 150),
 6. višina zgradbe in prostorov (§§ 15, 16, 30 in 47),
 7. razdalja zgradb (§§ 14 in 115),
 8. narodni, arhitektonski in zgodovinski interesi (§§ 22, 25 in 25),
 9. varnost prometa (§ 1 novelirane uredbe o zaščiti javnih cest, Sl. l. 616/81 iz l. 1951.);
- III. Zasebnopravni ozir (§ 89);
- IV. Gradbene takse (§ 105 in 105 ter Pojasnilo v Sl. l. 516/46 iz l. 1956.);
- V. Komisijski stroški;
- VI. Sklep komisije:

N. pr. Gradba po predloženem načrtu je v skladu z regulacijo naselja in s krajevno sliko, ne bo ovirala prometa niti ogrožala varnosti oseb in imovine v zdravstvenem ali požarnem oziru niti v drugem javnem oziru...

Oziroma: ... gradbeno dovoljenje je vezati na izpolnitev sledečih pogojev:

1. (napisati podrobnejše pogoje);
2. ker bo zgradba v zaščitnem pasu javne (drž., banov., obč.) ceste, mora zaprositi gradbeni gospodar pred začetkom gradnje bansko upravo za izjemno dovolitev v smislu § 1 novel. uredbe o zaščiti javnih cest in prometa, Sl. l. 616/81 iz l. 1951. Ta pridržek ne velja za kraje z odobrenim regulacijskim načrtom. V teh krajih se mora graditi po regulacijskem načrtu brez ozira na cestni zaščitni pas.

Ugovor mejaša N. N., da mu bo zgradba delala senco na vrtu, zakrivala razgled, jemala svetlobo, povzročala škodo na vrtu, njivi ovirala vožnjo itd., naj se zavrne na redno sodišče, ker se nanaša na zasebnopravne interese, prosilec pa izda gradbeno dovoljenje na njegovo odgovornost (§§ 339—345 o. d. z.). Prebrano, zaključeno in podpisano.

Opomba: V komisijskem programu so navedena zgolj določila novega gradbenega zakona, kar zadošča za navodilo, kako je postopati. V konkretnem primeru bo moral vodja komisije uporabiti dotične predpise veljavnega stavbnega reda.

Odločba o prošnji za gradbeno dovoljenje.

Na temelju komisijskih ugotovitev in zakonitih določil izda občina o prošnji za gradbeno dovoljenje odločbo, če in pod katerimi pogoji je gradba dovoljena. Če se gradba dovoli, odobri občina hkrati z odločbo načrte, kar označi s pripisom dovolitvenega pristavka na načrtih takole: Ta načrt je sestaven del odločbe o gradbenem dovoljenju z dne št. 90.

Datum, žig, podpis.

Odločba se priobči stavbnemu gospodarju in vsem interesentom. Odločba se mora čimprej izdati — po nekaterih stavbnih redih v 14 dneh po komisijem ogledu, po novem gradbenem zakonu pa v enem mesecu od dne, ko je bila prošnja za gradbeno dovoljenje vložena.

(Dalje sledi.)

Uprašanja in odgovori

21. Vprašanja in odgovori v »Samoupravi«.

Na več vprašanj, zakaj Zupanska zveza odnosno »Samouprava« ni odgovorila na vposlano strokovno vprašanje, sporočamo čitateljem naslednje:

Zupanska zveza daje pravne in druge nasvete v pisanih odgovorih samo onim občinam odn. osebam, ki so njene članice. Enako daje »Samouprava« v rubriki: »Vprašanja in odgovori« odgovore samo naročnikom lista. Tako je običaj povsod in tudi mi ne moremo od njega odstopiti, četudi se ga doslej nismo strogo držali. Nihče ne more od nas zahtevati, da delamo usluge nečlanom odn. nenaročnikom, zlasti ker je naročnina (40 din letno!), pa tudi članarina nizka.

V »Samoupravi« se objavljajo le vprašanja, ki so splošno (ne samo za vpraševalca) zanimiva. Prednost dajemo — kar je skrben čitatelj mogel že sam opaziti — predmetom, ki v zakonu niso jasno urejeni ali so kakorkoli sporni. Zato so taki odgovori daljši in izčrpnější. Splošno znanih stvari ne moremo obravnavati, ker ni potrebe in ni prostora zanje.

22. Mesečni blagajniški zaključki.

Kako je postopati pri mesečnih zaključkih v dobi od 1. marca do 31. avgusta, ko se vodijo blagajniške knjige za dvoje različnih računskih let? — O. Ž.

Odgovor: Da bo odgovor bolj razumljiv, vzemimo naslednji konkretni primer. Občina Z. je s 1. aprilom 1958 začela voditi za proračunsko leto 1958/59 nove blagajniške knjige, blagajniške dnevnike za proračunsko leto 1957/58 pa je pustila odprte, da lahko še vse dohodke in izdatke, ki se nanašajo na lanski proračun, vpiše v lanske blagajniške knjige. V mesecu aprilu bo občina prejela na račun lanskega proračuna še občinske trošarine in doklade, ki so bile pobrane v mesecu marcu, mogoče pa še kake druge dohodke. Vse te dohodke bo vpisala v lanske blagajniške knjige. Občina pa je 1. IV. 1958 imela poravnane že vse obveznosti, razen prispevkov šolam v znesku 3000 din. Čim bo občina prejela doklade in trošarine, bo plačala tudi te obveznosti.

Blagajniški saldo mesečnega zaključka dne 31. III. 1958 je znašal, recimo 5000 din. Ker občina nima razen za šole nobenih drugih obveznosti, te, pa bo krila še s tekočimi dohodki, lahko ta znesek, ali vsaj del tega zneska, začasno posodi novemu proračunskemu letu, da bo mogoče izplačati osebne izdatke, podpore in druge nujne potrebe. Brez tega predujma bi namreč računski zaključek za leto 1958/59 dne 30. aprila izkazal več izdatkov, kakor pa dohodkov, ali pa bi se tako dolgo ne mogla vršiti nobena izplačila, ali vsaj ne vknjižiti, dokler bi ne prejel blagajnik prvih dohodkov na račun novega proračuna. Saldo meseca aprila, ali vsaj del salda, kolikor se ga bo pač predvidoma rabilo, je vpisati v blagajniškem dnevniku za leto 1957/58 med izdatke kot delni prenos prebitka v letu 1958/59, v novem blagajniškem dnevniku pa isti znesek zopet med dohodke.

Čim je blagajnik poravnal vse obveznosti iz leta 1957/58 in prejel vse dohodke iz tega proračuna, lahko blagajniški dnevnik dokončno zaključi še pred potekom računskega leta. Ni nikjer rečeno, da bi moral blagajnik čakati z zaključkom do zadnjega dneva računskega leta, to je do 31. avgusta, čeprav je že poprej poplačal vse obveznosti in prejel vse dohodke. Ne more pa odložiti zaključek čez 31. avgust, tudi če še ni prejel do takrat vseh dohodkov.

Da pa bo v računskem zaključku za leto 1957/58 izkazan celotni prebitek, tudi oni, ki je bil začasno izposojen novemu proračunskemu letu, naj blagajnik znesek, ki ga je 1. IV. 1958 prenesel na račun prebitka iz leta 1957/58 v novo leto, prenese tik pred zaključkom računskega leta nazaj in ga vpiše v blagajniškem dnevniku za leto 1958/59 med izdatke, v letu 1957/58 pa zopet med dohodke.

Dne 30. aprila 1958 bo blagajnik zaključil blagajniške knjige za dvojce proračunskih let in to se bo ponavljalo tako dolgo, dokler ne bo leto 1957/58 dokončno zaključeno. Skozi to dobo se posamezni dohodki in izdatki vseh zaključenih blagajniških dnevnikov od obeh let prenesejo na en izpisek blagajniškega stanja in za oboje let sestavi enotni skupni saldo, ker je tudi gotovina obeh let v skupni blagajni.

Pred vsakokratnim mesečnim zaključkom skozi celo leto se blagajniški dnevnik ubožnega sklada izravna in izdatki ubožnega sklada krijejo z enkratnim mesečnim prispevkom iz občinske blagajne.

25. Priposestovanje domovinstva po vdovi.

V občini sta od leta 1925 stalno stanovala zakonca K. F in M., pristojna v občino P. V letu 1954, torej po 9-letnem stalnem bivanju v občini, je umrl mož, žena pa biva kot vdova še dalje v naši občini. — Prosimo pojasnila, ali mora žena kot vdova po moževi smrti zopet bivati 10 let stalno v občini, da si pridobi domovinstvo ali pa se ji zamore računati za priznanje domovinstva čas od leta 1925 naprej? Obč. S.

Odgovor: Žena dobi po § 16. zakona o občinah možovo članstvo po zakonu, kar je smatrati za derivativno pridobitev članstva v občini. Po 4. odst. § 17. zakona o občinah se pridobi članstvo v občini na podlagi 10-letnega stalnega bivanja originarno, to je samostojno.

Ker se članstvo poročene žene ravna po članstvu njenega moža do njegove smrti, se vdovi čas prebivanja v občini do smrti njenega moža ne more vračunati v 10-letni rok, naveden v § 17. odst. 4. zakona o občinah; za pridobitev članstva vdove se računa 10-letni rok šele od dneva smrti njenega moža naprej.

24. Deponiranje ključev-dvojnikov.

Občina je hotela izročiti ključe-dvojnike v hrambo davčni upravi, ki pa nam je sporočila, da za hranjenje depozitov samoupravnih oblastev davčne uprave po zakonu niso pristojne, in da naj izročimo ključe v hrambo banovinski blagajni pri finančnem oddelku kralj. banske uprave, ki je vsakako pristojna za hranjenje blagajniških ključev od občinskih blagajn. — Obč. L.

Odgovor: Mnenje davčne uprave ni v skladu s členom 45. pravilnika o finančnem poslovanju v občinah in je ministrstvo za finance v smislu člena 129. pravilnika izdalo avtentično tolmačenje člena 45. pravilnika, po katerem je izrecno predpisano, da se ključi-dvojniki od občinskih blagajn morajo deponirati pri davčni upravi in da je ta predpis imperativne prirode, od katerega se ne more v nobenem primeru odstopiti.

Ko bodo občine izročale blagajniške ključe v hrambo pristojni davčni upravi, se naj sklicujejo na to tolmačenje ministra za finance (odlok z dne 11. jan. 1958 VII br. 177).

Iz županske zveze

Občni zbor.

(Nadaljevanje in konec.)

Sledilo je poročilo tajnika, katero je podal tajnik Jože Strnad, župan občine Videm-Dobrepolje.

V teku prvega leta je pristopilo k zvezi 1295 članov in sicer 216 občin in 1077 drugih članov. Ožji odbor — eksekutiva — je imela 12 sej, širši odbor pa 2 seji, ki sta se obe vršili v Celju. Sejam eksekutive v dneh 30. julija in 8. oktobra so prisostvovali tudi člani okrajnih cestnih odborov, ker se je pri teh sejah obravnaval pravilnik o poslovanju okrajnih cestnih odborov. Dopisov je prejela zveza 497, večinoma vprašanj za razna pojasnila. Pojasnila so se dajala tudi ustno v društveni pisarni. Ker so bila nekatera pojasnila važna za vse občine, so bile izdane tudi tri daljše okrožnice. Ob zaključku svojega poročila je tajnik Strnad še poudaril, da je šlo uradništvu banske uprave županski zvezi kakor tudi posameznim županom v vseh ozirih na roke, za kar se mu ob tej priliki najlepše zahvaljuje.

Blagajniško poročilo je podal župan iz Šenčurja g. Umnik Anton, revizorsko poročilo pa član ban. sveta g. Janžekovič Alojzij, ki je predlagal odboru in blagajniku razrešnico, katera je bila soglasno sprejeta.

Nato je pozdravil zbrane župane g. minister dr. Miha Krek, ki je izrazil svoje veselje nad discipliniranostjo zbranih županov in nad obilno udeležbo z željo, da bi vsaka banovina v državi prišla do tako dovršene županske organizacije. V nadaljnjem svojem govoru je obrazložil delo vlade na sanaciji samoupravnih hranilnic ter pojasnil, v kakšnem razmerju se gibljejo krediti, katere je dala Hipotekarna banka v Slovenijo in pa pupilni denar, ki je naložen iz Slovenije v Hipotekarni banki.

Zborovalce je nato pozdravil še g. ban dr. Marko Natlačén, ki je med drugim opozoril župane, da izvirajo iz mnogih dolžnosti, katere imajo kot predstavniki občin, za nje tudi velike in obsežne pravice. Pohvalno se je izrazil o prirejenih županskih tečajih ter navzočim priporočil, da se teh tečajev res polnoštevilno udeležujejo ter na podlagi praktičnih izkušenj v razpravo na tečajih tudi sami posegajo. Z željo, da bi županska zveza dolgo živela in bi bilo njeno delo koristno za uspešno delovanje občin ter napredek našega naroda in države, je g. ban med viharnim odobravanjem in ploskanjem zaključil svoj govor.

Ko se je načelnik zahvalil predstavnikoma najvišje oblasti, se je oglasil k besedi zastopnik akademikov, g. Ločniškar, ki je v res domačih kratkih besedah popisal bedo in revščino, v kateri živi ubog slovenski študent, ter prosil župane, da tudi slovenske občine s primernimi prispevki podprejo gradnjo »Jegličevega doma« v Ljubljani. To prošnjo je toplo priporočil zborovalcem župan iz Košakov g. Vesenják Ivan, ki je z nekaj drastičnimi zgledi opisal težke razmere slovenskega dijaštva ter apeliral na župane, da po svojih močeh tudi občine pomagajo k zbolšanju tega stanja.

Poročilo o socialnih in zdravstvenih razmerah v dravski banovini je podal župan iz Ptuja g. dr. Remec, ki je med drugim opozarjal na nevdržne razmere v državnih splošnih bolnišnicah v Ljubljani in državnih bolnišnicah za duševne bolezni na Studencu, kakor tudi na druge bolnišnice v banovini, ki so skoro vse prenatrpane. Dalje je opozarjal na pomanjkanje ubožnic in na nesocialno preskrbo siromakov z zahtevo, da se s pomočjo države in banovine zgradi primerno število ubožnic in hiralnic. Poudarjal je pomanjkljivo mladinsko skrbstvo v splošnem, zlasti še za telesno pohabljenost mladino, za katero ni niti enega zavoda.

Celjski župan g. Mihelčič je predlagal zbranim zborovalcem resolucijo z zahtevo, da se dravska banovina bolj upošteva pri razdeljevanju

kreditov za javna dela. To zahtevo je utemeljil z obširnimi referatom, v katerem je zlasti omenjal slabo stanje cest, ki ravno pri vходу v našo državo odvrta tuje avtomobilste ter ne pusti tujskemu prometu do onega razmaha, kakor bi se v naših krajih mogel razviti.

Oba referata kakor tudi predlagane resolucije so bile sprejete soglasno.

Načelnik je nato prebral resolucijo, katero je poslal predsednik Rafaelove družbe, ki se zaradi bolezni sam ni mogel udeležiti zborovanja. Resolucija, katero preveva nesebična skrb za naše izseljence, je bila soglasno sprejeta.

Pri samostojnih predlogih in nasvetih je podal daljši referat župan od Sv. Lenarta v Slov. goricah g. dr. Marjan Štupica glede položaja in razmerja občin napram nadzornim oblastem in glede načina medsebojnega občevanja. Pri tem referatu se je razvila daljša debata, v katero so posegli gg. Zumer, Vrečar, Vesenjāk, Sever in drugi.

Celjski župan, g. Mihelčič, je nato prebral resolucije, ki naj se odpošljejo pristojnim ministrstvom. O resolucijah se je razvila živahna debata, na kar so bile po nekaterih izpopolnitvah soglasno sprejete. Prinašamo jih spodaj.

Nato je pozdravil zborovalce predsednik bojevnikov g. katehet R a t e j, ki je prosil zbrane župane, da občine predvidijo v svojih proračunih primerne zneske tudi za spomenik slovenskim vojakom padlim v svetovni vojni.

Med slučajnostmi je predlagal župan g. Lešnik, da se Županska zveza zavzame za to, da bodo dobile občine uputnice za brezplačen ali vsaj znižan prevoz ljudske hrane. Glede obč. uslužbencev je predlagal, da naj bi se omilili predpisi glede kvalifikacije v uredbi o obč. uslužbencih, glede kmečkega stanu pa, da naj se dela na to, da se izvede kmečko starostno zavarovanje.

G. Resman, župan iz Radovljice, je župane pozval naj se udelejujejo v »Samoupravi«, g. Kolman, župan iz Rač, pa se je v imenu zborovalcev zahvalil načelniku Novaku za njegovo požrtvovalno delo, na kar je načelnik ob 15.30 zaključil občni zbor.

Resolucija

sklenjena na občnem zboru Županske zveze v Ljubljani dne 6. febr. 1958.

Slovenski župani kot zakoniti zastopniki občin in svobodno izvoljeni predstavniki slovenskega naroda, zbrani na rednem letnem občnem zboru Županske zveze v Ljubljani dne 6. februarja 1958, smo prepričani, da služi konsolidaciji naše države najbolje izgraditev samoupravnega sistema in zato zahtevamo takojšnjo ustanovitev banovinske samouprave v okviru sedanje ustave ter izpremembo zakonov in izvršilnih predpisov v smeri decentralizacije javne uprave.

Dalje zahtevamo:

1. da se pristopi k razbremenitvi občine v poslih prenesenega delokroga in izdatkih za te posle; vzdrževalne stroške za sreska načelstva, katastrske uprave in meroizkusne urade naj v celoti prevzame država;

2. poenostavijo naj se poslovalni predpisi, kolikor je to brez škode za redno in uspešno poslovanje občine mogoče;

3. v § 95 zakona o občinah na doklado, trošarine in takse omejena finančna oblast občine naj se razširi še na druge vire iz neposrednih in posrednih davkov ter s tem občini omogoči bolj smotrna porazdelitev bremen na prebivalstvo;

4. občine naj se ne obremenjujejo še s posli za železniški in poštni promet ali z izdatki za nje. § 80 zakona o občinah naj se ukine. V dravski banovini pomeni izvrševanje tega člena za našo poštno upravo nazadovanje, za občino in za prebivalstvo pa nova bremena;

5. sedanji nezakoniti in samoupravam škodljivi način knjiženja vplačanih davkov, po katerem se najprej zadovolji država, iz preostanka pa šele samouprava, naj se opusti. Vse posle, ki so v zvezi z izterjevanjem davkov, naj izvršuje država z lastnimi organi brez kakršnega koli sodelovanja občine;

6. osnutek uredbe o samoupravnih hranilnicah naj se izpremeni v tej smeri, da se vrne tem hranilnicam ves pupilni denar, dalje da se jim ne vzame možnost dovoljevanja dolgoročnih komunalnih posojil in da se ustanavljanje teh hranilnic ne omeji na občine, ki se teritorialno stikajo;

7. mobilizacijski material in orožje naj se občinam odvzame in hrani pri okrajnem načelstvu. Izdane varnostne odredbe glede čuvanja občinskih uradov po občinskih uslužbenih naj se ukinejo. Blagajniško poslovanje naj se poenostavi. Občinski odbor naj prosto presoja, kdo bo vodil blagajniške posle in on naj določa maksimum gotovine, ki naj se nahaja v blagajni;

8 a) krediti države za javna dela v dravski banovini naj se povišajo na ono mero, ki odgovarja državni fiskalni obremenitvi te banovine;

b) dravska banovina naj se pri kreditih za hidrotehnična dela ne zapostavlja več;

c) izvrši naj se revizija porazdelitve državnih in banovinskih cest, država pa naj prevzame na svoj proračun toliko banovinskih cest, da bodo njeni izdatki za državne ceste v dravski banovini v pravičnem razmerju s fiskalnimi dohodki, ki jih država iz te banovine prejema, ali pa da prevzame država vsaj toliko banovinskih cest, kolikor znaša delež državnih in banovinskih cest v tej banovini na celokupni dolžini državnih in banovinskih cest v državi;

č) izdatno naj se poveča prispevek države na 1 km državnih cest v dravski banovini, upoštevajoč veliko obtežbo, pomen in promet teh cest;

d) pravično naj se upošteva dravska banovina glede njenega deleža pri vseh materialnih izdatkih ministrstva za zgradbe;

e) pravično naj se subvencionirajo javna dela na cestah, mostovih, propustih in pri hidrotehničnih delih.

9. Glede osnovnega šolstva in osnovnega strokovnega šolstva, kamor spadajo tudi meščanske šole, smo mišljenja, da mora država nositi sorazmeren del finansiranja, ker si je prisvojila tudi pravico odrejati šolsko obveznost, vzgojo in izobrazbo.

10 a) Zahtevamo, da se takoj otvori kredit za opremo novega kirurškega paviljona Državne splošne bolnišnice v Ljubljani in obeh novih objektov Državne bolnišnice za duševne bolezni na Studencu, dalje da zgradi država vsaj en zavod za pohabljenico. Pristopi naj se čim prej k rešitvi vprašanja sodobne ubožne preskrbe; v ta namen naj se zgradi ob sodelovanju države, banovine in občin potrebne ubožnice ter s tem odpravi sedanji nesocialni način ubožne oskrbe od hiše do hiše in izpremenijo zakonita določila o dolžnostih občine za oskrbovanje onemoglih in ubogih;

b) kot pasivna pokrajina naj se dravska banovina pri državnih podporah za pasivne kraje bolj upošteva. Prebivalstvu, ki je bilo z lanskih vremenskih katastrofami težko prizadeto in danes trpi, naj se pomaga s čim izdatnejšo podporo v živežu in denarju in to tem bolj, ker imamo že dve zaporedni slabi letini. Prizadetim občinam naj se dajo na razpolago uputnice za brezplačen prevoz ljudske hrane;

c) izda naj se nov invalidski zakon, s katerim naj se razbremenijo občine, ki morajo sedaj v nemalo primerih vzdrževati vojne invalide in njihove sivoce;

č) nova pravila bratovske skladnice naj se spremenene tako, da bosta imela §§ 50 in 82 zopet prejšnje besedilo, da bo v vsakem primeru izključeno, da bi mogli izgubiti članske pravice po § 50 siromašni bivši rudarji;

11. zakon o lovu naj se izpremeni v tej smeri, da bo zaščiten kmetijstvo, ne pa tako zelo favorizirano lovstvo, kot je to po sedanjem zakonu. Z amandmanom v finančnem zakonu za leto 1958/59 naj se ban pooblasti, da more z uredbo za območje banovine izpremeniti določbe lovskega zakona;

12. prometnemu ministru naj se da v finančnem zakonu za leto 1958/59 pooblastilo, da dovoli županom kot vršilec državnih poslov ugodnost polovične voznine po železnicah na ozemlju banovine;

13. ukine naj se odredba prometnega ministra glede dovoljevanja polovičnih voženj kulturnim in drugim društvom, objavljena v 2. številu »Službenih novin državnih saobračajnih ustanov«, ker je postopek za pribavo

znižane voznine tako kompliciran, da je društvom izkoriščanje ugodnosti znižane voznine sploh onemogočeno;

14. določilo zakona o neposrednih davkih, po katerem je deležna občina, kjer imajo industrijska podjetja svoj sedež, 20% družbi predpisanega direktnega davka, naj se spremeni v tem smislu, da bo ves davek predpisan samo v onih občinah, kjer ima podjetje svoja obratovališča; kajti samo tem občinam povzroča podjetje stroške. Tudi § 24 zakona o narodnih šolah, naj se glede prispevne obveznosti industrijskih podjetij, vsaj za zidanje novih šol spremeni tako, da se bo mogel tudi v dravski banovini uspešno uporabljati, kar sedanje besedilo tega paragrafa onemogoča;

15a) država naj da Rafaelovi družbi iz izseljenskega fonda sorazmerno nanjo odpadajoči del za ureditev in oživotvorjenje izseljenske zbornice; v ta namen naj se Rafaelovi družbi odstopita obe posojili, ki sta bili dani iz izseljenskega fonda državnih bolnišnic za duševne bolezni na Studencu in šolski polikliniki v Ljubljani ter ji poleg tega še nakloni za njeno poslovanje potrebna podpora;

b) kraljevo vlado prosimo, da dela na to, da se čimprej sklene reciprocitna pogodba z Belgijo in da bo naša svoječasno s Francijo sklenjena pogodba čimprej ratificirana po francoskem parlamentu.

Občinski uslužbenec

GLASILO ZVEZE POKRAJINSKIH OBČINSKIH USLUŽBENCEV

Zenska in moški v občinski službi.

Pod tem naslovom je prinesla »Samouprava« v januarski številki članek izpod peresa J. V. Na njegova izvajanja odgovarjam samo to:

Zakaj bi se ženski ne priznale iste sposobnosti in pravice kakor moškim, saj se današnja ženska lahko v vsakem pogledu kosa z moškim, posebno še v obč. službi, kjer je mnogo zanesljivejša in bolj marljiva kakor njen moški tovariš. Povzročitelji članka in J. V. naj se zavedajo, da je vendar treba dati ženski enakopravnost. Pisec gornjega članka se sicer v nekaterih stavkih lepo izraža o ženski tovarišici in njeni marljivosti, ampak na splošno se mi njegovo naziranje ne zdi pravilno, ker se jasno čuti, da naj se ženska postavi v službi na nižje mesto.

Moje mnenje (kateremu bodo gotovo pritrdili tudi vsi gg. župani) je pa tako: Naj bo na glavnem tajniškem mestu moški ali ženska, samo da je dober, pošten, zanesljiv uradnik in zvest pomočnik svojemu šefu — županu.

Rozman Julija.

Jp. V.

Edini poklic, ki ne pozna tovarištva.

Oficir pravi oficirju: »moj družec«, učiteljstvo se med seboj tika, čeprav je eden meščanskošolski upravitelj, drugi pa le ljudskošolski učitelj; služkinje so si dobre tovarišice med seboj. Samo občinski uslužbenci so oni, ki jim je tovarištvo neznana krepost. Ni brez pomena, da danes javno grajam zadržanje svojih »kolegov«; kajti vem, da marsikak trški tajnik ali sluga viha nos nad »vaškim« občinskim uslužbencem, domišljajoč si, da je zaradi višjega naslova občine večja tudi njegova šarža. — In vendar vrši uslužbenec na vasi isto delo kot trški ali mestni uslužbenec, seveda v precej manjšem obsegu in na bolj primitiven način. Še bolj očitno pa se ločijo od stanovskih uslužbencev tako imenovani mestni (magistratni) uslužbenci. Ako tudi po ogromni večini magistratni uslužbenci celo življenje opravljajo le enostranski posel, vendarle smatrajo za ponižanje, reči občinskemu uslužbencu z dežele »tovariš«. Javno pa trdim, da more dober občinski uslužbenec brez skrbi prestopiti v magistratno službo in jo zadovoljivo vršiti v pretežni večini občinskih strok, da pa bi obratno bila stvar včasih malce kočljiva.

Pa je že tako, da se narednik pri diviziji čuti vzvišenega nad narednikom pri glavarstvu ali v četi, čeprav zadnji dostikrat zna in ve celo več kot prvi. Spominjam se občnega zbora obč. uslužbencev na Pohorju, ko sem očital magistratnemu uradniku (ki ima enako šolsko kvalifikacijo), da se čutim nekako ponižanega zaradi zadržanja magistratnih tovarišev. Nočem javno navajati odgovora, ker je preveč žalosten in značilen za miselnost naših »kolegov«. S tem pa ne trdim, da so vsi magistratni ali mestni uslužbenci takega naziranja, ampak dosedanje splošno medsebojno razmerje moje gornje trditve dokazuje! Morda bodo oni, ki se čutijo prizadete, rekli, da so vprav moje besede netovariške; toda če bi greha ne bilo, bi ga ne mogli očitati.

Zalostno je, da prav občinski uslužbenci (ne izvzemši niti podeželskih med seboj) ne poznajo tovariške zavesti. V tem pogledu menda sploh ne najdemo med drugimi stanovi primere. Naj nihče ne trdi, da je tovarištvo brez smisla, kajti tovarištvo dviga stanovsko zavest, tovarištvo daje pogum in daje nasvete, tovarištvo povzroča složen in enoten nastop in tovarištvo je edin porok za doseg naših ciljev. Kako drugače bi občinski uslužbenci lahko nastopili, ako bi bili složni! Na vseh zborovanjih se kriči, da nas je 60.000 v državi. Pa mi recite, ali se pozna med seboj 100 občinskih uslužbencev? Ne! Kolikokrat so bili že sklicani sestanki naših vrst in kako obupna je bila udeležba! Kolikokrat smo že objavljali javne pozive, da se ustrezte temu ali onemu — bilo pa je vse zastoj. Pač pa naši »tovariši« zahtevajo od društva čudežev in neprestanih uspehov. Prav nič pa tovariši sami ne store tega, kar store drugi poklici za doseg svojih ciljev. Trgovci riskira težke desetisočake in upa, da se mu bodo z leti povrnil, general riskira divizije in armade, da za domovino doseže uspeh, pastir štedi štiri desetletja, da si kupi lastno čredo ovc, le občinski uslužbenec je oni, ki hoče vse svoje cilje doseči v 24 urah, ne da bi sam za to svrhu žrtvoval eno uro časa in 1 paro denarja! Naj stotine mojih tovarišev, ki čitajo te očitke, dobro premislijo, ali so krivi ali ne! Prav nihče se doslej ni obnašal tako kot bi bilo pričakovati od tovariša. Zato je danes res razlika v naših vrstah, kajti ločimo se v ponosne uslužbence, ki upravičeno z omalovaževanjem gledamo na malodušne in malomarne opozicionalce, ki mislijo, da mora »trgovec vnaprej zaslužiti milijon, nato šele riskirati svoj kapital«!

Vem, da bodo te vrste kot doslej vse druge ostale brez uspeha, da bo ogromna večina mojih tovarišev ostala topa. In če se bo zganilo le 20 kolegov, bom tega vesel, kajti obstoja upanje, da bo ta četica vsejala v srca ostalih stotin in tisočev malodušnežev pogum na boljšo bodočnost. Bodimo si dobri tovariši, najtežjo službo vršimo, pomagajmo si med seboj. Preživljamo noč, na nas samih je, da nam prej ali slej zazori jutro!

Jp. V.: **Nova organizacija občinskih uslužbencev?**

Pri prvem tečaju obč. uslužbencev se je precej dvignila stanovska zavest. Tajniki so se med seboj spoznali in v najboljšem namenu začeli misliti tudi na organizacijo. Pozno sicer, ampak ne prepozno. Zastopniki obstoječih organizacij se zaenkrat niso mogli odzvati vabilu, da tečajnikom predavajo o delovanju naših društev, deloma ker iz službenih ozirov ni bilo močee potovati v Ljubljano, deloma pa zato, ker so blagajne društev prazne! Niti za marke ni denarja! Tako malo se članstvo zaveda dolžnosti do društva. Ali ni najbolje, da se društva razidejo, ker članstvo nima zanje nobenega razumevanja? Šaj niti intervencij ne moremo vršiti, ker nimamo denarja! Tečaj se bo nadaljeval in takrat zastopniki društva sigurno pridejo, žal le z očitki.

Obe društvi pozdravljata namero par tovarišev idealistov po ustanovitvi le enega skupnega društva, »veterani« pa tem dobromislečim tovarišem samo želimo, da ne bi prezgodaj izgubili svojega idealizma zaradi otopelosti naših tovarišev. Nihče naj ne dvomi, da si bomo šele takrat izboljšali položaj, ko bo naša armada štela nekaj tisoč organiziranih kolegov in ko bodo naše blagajne zmogle denar vsaj za poštno znamke. Tovariši, razmišljajte o tem in storite svojo dolžnost!